

Üstad, “zaman tarikat zamanı değil, cemaat zamanıdır” dediği halde, Yirmi Dokuzuncu Mektup'ta tarikatı anlatmış, faydalarını dile getirmiş. Burada bir tezat yok mu?

Üstad Hazretlerinin "**zaman tarikat zamanı değildir**" demesinden, tarikatı inkar ya da tahkir anlaşılmamalı. Zira Üstad Hazretleri zamanın gereği ve ilcaatına göre meseleye bakıyor.

Tarikat, ekseri olarak sağlam iman sahibi ve farzları ifa eden ehli takva Müslümanların, velayet derecesine çıkmasını temin etmek için tasarlanmış manevi bir seyahattir. Bu yüzden tarikatın en mühim şahı ve piri olan İmam Rabbani Hazretleri "**İmanı tahkiki olmayan ve farzlarda kusuru olanlar tarikat seyahatinde gidemezler.**" diye hüküm vermiştir. Demek tarikatın mukaddemesi olan sağlam iman ve farzların ifası olmasa, tarikatta gitmek esaslı ve hakikatli olmuyor. Bu hüküm genel bir hüküm olup, her zaman ve mekan için geçerlidir; asla nesh olmaz. Zaten hüküm İmam Rabbani'nin bir hükmüdür.

Halbuki günümüzdeki insanların mutlak çoğunluğu tahkiki iman sahibi değil ve farzları ifa edemiyor. Hatta çoklarının imanı tehlikede. Böyle bir toplumsal yapıda öncelikli görev; sağlam bir imanı vermek ve akabinde farzları ifa etmesini temin etmektir. Yoksa Allah'ın varlığından şüphe duyan adamlara tarikat dersi vermek, abesle iştigal etmektir. Üstad Hazretleri bu toplumsal gerçeği iyi okuduğu için,

"Zaman tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır."(1)

diye hüküm veriyor. Üstad Hazretleri iman-ı tahkiki dersleri vererek ve farzları teşvik ederek tarikat ve tasavvufun temelini ve altyapısını temin ediyor ve bu zamanda tarikat adı altında yapılan hizmetlerin de bir iman hizmeti olabileceğine dikkat çekiyor.

Bu zamandaki tasavvuf erbabının mücadele ve hizmet şekli, eski zamandaki tarikatın hakiki mücadele ve hizmet şeklinden çok uzak ve farklı bir formattadır. Yani bir cihetle tarikatlar kendi kendilerine tarikatın usul ve hakikatlerinden uzak bir yapıya girmişler. Zaten bu zamanın hükmü onlara eski zamanın usullerini tatbik etmeye müsaade etmiyor.

Mesela, ehli tasavvuf bir emniyet müdürünün kırk gün çilehaneye girip ıslah-ı nefis etmesi mümkün değildir. Ya da zengin bir sofinin son model araba ve ev içinde

---

velayet makamını elde etmesi pek mümkün değildir. Bunlar ancak tarikat perdesi ve ismi altında ancak iman ve ahlakını kurtarabilirler. Üstad Hazretlerinin, **zaman tarikat zamanı değildir**, demesi biraz bu manaya ve realiteye işaret ediyor. Yoksa tarikat perdesi altında yapılan iman hizmetine kimsenin bir diyeceği olamaz.

Özetle, Üstad Hazretleri tarikatı inkar etmiyor ki, ondan övgü ile bahsetmesi tutarsızlık ve çelişki olsun.

(1) bk. [Emirdağ Lahikası-I, 37. Mektup](#).